

LYHYT TUTKIELMA GALATALAISKIRJEESTÄ

Johanan Ben-Israel 5769 — יוחנן בן-ישראל ה'תשס"ט

Vuorilinnan Opintokeskus – <http://www.metzudah.com>
Copyright © Johanan Ben-Israel 2008

Päivitetty 16.11.2008

JOHDANTO JA TAUSTAA

Šaul Pauloksen kirje Galatian alueen uskoville on kristikunnassa usein ymmärretty väärin. Syitä siihen on paljon. Jo ensimmäisillä vuosisadoilla kristillinen kirkko, joka lopulta koostui pelkästään pakanoista, kehitti korvausteologian opin. Sen esitti jo Justinus Marttyyri noin vuonna 135 Tryphon juutalaiselle kirjoittamissaan kirjeissä ja se ikään kuin sinetöitiin viimeistään Nikean ekumenisessä kirkolliskokouksessa vuonna 325. Tähän täydelliseen harhaoppiin kuuluu kaiken juutalaisuuteen viittavan hylkääminen vääränä ja sen näkeminen vain pahana. Erityisesti Toorassa ilmoitetut Herran juhlat, joita juutalainen kansa viettää, nähtiin väärinä. Kirkko muutti ja korvasi Herran juhlia mielensä mukaan tai kristillisti Rooman ja Kreikan pakanallisia juhlia pyhittäen ne uudelleen neitsyt Marialle ja pyhimyksille. Näin monet pakanalliset juhliin liittyvät kultit ja tavat jäivät elämään lähes samanlaisina kuin ne olivat olleet jo esikristillisenä aikana. Tästä hyvänä esimerkkinä on monen pakanakansan keskuudessa keskitalvella vietetty Auringon uudelleen syntymän juhla eli joulu, joka sai kristillisen merkityksen säilyttäen silti monia alkuperäisiä pakanallisia piirteitään. Toisena voisi mainita alkuperäisen lepopäivän eli *šabaṭin* korvaamisen sunnuntailla, jolle ei löydy mitään perusteita Jumalan Sanasta.

Kirkkoisien kehittämä korvausteologinen harhaoppi on lyhyesti seuraava: *'Jumala hylkäsi Israelin lopullisesti tämän hylättyä Jeesuksen Messiaanaan ja asetti Israelin tilalle Uuden liiton seurakunnan, josta tuli näin uusi Israel. Kaikki Raamatun lupaukset Israelille ovatkin nyt lupauksia uudelle Israelille eli seurakunnalle. Sen sijaan kaikki kiroukset koskevat vain juutalaisia, jotka ovat Jumalan edessä hylkiöitä ja Kristuksen murhaajia'*. Tämän opin tuloksena kaikki juutalaisuuteen kuuluvat asiat, olivatpa ne sitten Raamatun määräyksiä tai Israelin rikasta kulttuuriperintöä, nähtiin vain tuomittavina *'Vanhaan liittoon'* kuuluvina asioina. Vanha testamentti nähtiin *'lakina'* ja vertauskuvallisena Uudelle testamentille: *'Jeesushan täytti lain vapauttaen kristityt sen orjuudesta, näin uusi liitto korvaa vanhan liiton'*. Juutalaisten nähtiin olevan *'lain alla'*, näin *šabaṭin* ja Herran juhlien vietto olivat kristityille vain *'lain tekoja'*. Olihan kirkolla juutalaisia korkeampi tietämys ja omat oikeat kristilliset juhhlansa. Kaiken tämän seurauksena kirkko ansiokkaasti pilkkasi, häpäisi, vainosi ja murhasi juutalaisia. Erityisesti ympärileikkaus, joka on ikuinen liiton merkki Jumalan ja Avrahamin jälkeläisten välillä (1. Moos. 17:1-14, 21), sekä Tooran ruokasäädökset, nähtiin tuomittavina asioina, joista juutalaistenkin tulisi luopua. Perusteluna tälle oli vain se, että Uudessa liitossa niitä ei enää tarvita, koska Jeesus täytti lain. Näin kristillinen kirkko opetuksellaan ja toimillaan pyrki hävittämään juutalaisuuden. Kuitenkin ISRAEL ON AINA JUMALAN SUUNNITELMAN KESKIPISTEESSÄ JA KAIKKI RAAMATUN LUPAUKSET KOSKEVAT VAIN ISRAELIA! (katso Šaulin kysymys ja ensimmäinen vastaus roomalaisille jakeista 3:1-2 sekä jatko vastaukseen 9:4-5).

Korvausteologia näkyy kaikkien kirkkojen ja liikkeiden opissa tavalla tai toisella, koska kristillinen teologia perustuu ensimmäisten vuosisatojen latinalaisten ja kreikkalaisten kirkkoisien kirjoituksiin. Myös suuri uskonpuhdistaja Martin Luther ammensi Augustinukselta ja muilta kirkkoisiltä, jotka poikkeuksetta olivat antisemitistisiä korvausteologian opettajia. Lutherin ja Augustinuksen teokset ovatkin protestanttisen teologian pohjana, myös kaikissa vapaiden suuntien kirkoissa ja liikkeissä, vaikka niitä ei sellaisenaan tunnustettaisikaan. Augustinusta kunnioitetaan suurena Jumalan miehenä koko kristikunnassa. Armosta ja *'pyhästä kolminaisuudesta'* puhuttaessa hänen nimensä usein mainitaan. Kukaan ei kuitenkaan koskaan kerro, että juuri Augustinus oli yksi merkittävimpiä neitsyt Marian kultin kehittäjiä, vaikka se on

selvästi kerrottu kirkkohistorian teoksissa. Hän sepitti jopa ylistysloruja Marialle. Todella harva kristitty teologi ja julistaja millään tavalla kyseenalaistaa Augustinuksen opetuksia, ainakaan armosta ja *'kolminaisuudesta'*. Mieleeni nousee väkisinkin seuraavat sanat: **“Ei kai samasta lähteensilmästä pulppua makeaa ja karvasta vettä?”** (Jaak. 3:11).

Tätä taustaa vasten onkin selvää miksi Galatalaiskirjeen viesti niin usein ymmärretään väärin kristikunnassa. Pakanoille tarkoitettua opetusta sovelletaankin juutalaisiin, vaikka Šaul aina erottelee juutalaiset ja pakanat toisistaan. Seurakuntaruumiissakin on läsnä nämä kaksi eri ryhmää! Juuri tätä salaisuutta Šaul julisti: *'Uskovat juutalaiset ja uskovat pakanat muodostavat yhdessä Ješuan ruumiin. Pakanauskovat on ikään kuin villeinä oksina oksastettu jalojen öljypuun oksien joukkoon ja näin he pääsevät osallisiksi juutalaisten rinnalla Israelille kuuluviin siunauksiin.'* (esim. Room. 11:1-11:36, Ef. 3:3-6, Gal. 3:14). Kaikissa Uuden liiton Kirjoituksissa juutalaiset ja pakanat erotellaan toisistaan. Missään Kirjoituksissa juutalaisia ei kehoiteta luopumaan ympärileikkauksesta, sapatin ja Herran juhlien viettämisestä tai Tooran käskyjen ja säädösten noudattamisesta eikä muistakaan tavoistaan. Missään ei myöskään kumota Tooran ja Vanhan testamentin opetusta, *šaba*tista ja Herran juhlista puhumattakaan. Kukaan Uuden liiton tekstien kirjoittaja ei kiellä pakanoita omaksumasta juutalaisia tapoja, niistä ei vaan saa tulla pelastuksen ehtoja. Edes pakanoiden seassa eläviä juutalaisia ei kehoiteta elämään pakanoiden tavalla, vaikka nämä olisivat Ješuaan uskovia (Apt. 21:15-26).

Ensimmäisellä vuosisadalla Ješuaan uskovat juutalaiset edelleenkin elivät Tooran säädösten ja omien tapojensa mukaan ja jopa uhrasivat pyhäkössä niin kauan kun se oli pystyssä aina vuoteen 70 saakka (esim. Apt. 18:18-22, 4. Moos. 6:1-21, Apt. 21:23-27, 24:17). Uskovathan kokoontuivat Jerusalemin pyhäkön *'Š^elomon pylväskäytävässä'*, joka kiersi koko suuren pyhäkköalueen (esim. Apt. 2:46, 3:11, 5:12). He myös noudattivat säännöllisiä juutalaisten rukousaikoja pyhäkössä (esim. Apt. 2:1, 2:15, 3:1). Šaul itse todisti olevansa fariseus (Apt. 23:6) ja noudattavansa niin Raamatun käskyjä ja säädöksiä kuin myös juutalaista traditiota eli *'isien perinnäissääntöjä'* (Apt. 22:3, 25:8, 28:17, Fil. 3:6), vaikka hän ilmeisesti kuitenkin lopetti kiivailun jälkimmäisen puolesta tullessaan Ješuaan uskovaksi (Gal. 1:14, Fil. 3:5-10), jos sellaiseksi ei lueta hänen käytöstään Suuren neuvoston edessä (Apt. 23:1-11).

Apostolien teot kertoo meille, että paljon myös fariseuksia ja Tooran puolesta kiivailevia juutalaisia, sekä pyhäkössä uhreja toimittavia leeviläisiä koheneja (pappeja), tuli Ješuaan uskoviksi (Apt. 6:7, 15:5, 21:20). Keefa (Petros, Pietari), joka noudatti Tooran käskyjä ja säädöksiä (Apt. 10:14, 28, 11:8), sai todistaa ensimmäisten pakanoiden kääntymisen ja joutui sen seurauksena suureen kuulusteluun Jerusalemissa (Apt. 10:1-11:18). Kysymyksessä oli nimenomaan Tooran käskyjä selittävät *'isien perinnäissäännöt'*, joiden mukaan juutalainen ei saanut edes keskustella pakanan kanssa tai mennä hänen kotiinsa saati syödä siellä (Apt. 10:28, 11:3). Myöhemmin Antiokiassa muodostui kiista ympärileikkauksesta pakanoiden kohdalla, kun sinne oli tullut muutamia ilmeisesti kiihko-farisealaisia opettajia Jerusalemissa. Apostolien määräys pakanoille perustuu Nooahin liittoon, tämä asia on hyvin selvä rabbiinisessa juutalaisuudessa tänäkin päivänä. Siis, pakanoilta ei vaadita mitään muuta kun Nooahin liiton pitäminen, jos he haluavat palvella yhtä ainoaa todellista Jumalaa, Israelin Jumalaa (Apt. 15:1-32, 21:25, 1. Moos. 8:15-9:17). Näin opetetaan myös rabbiinisessa juutalaisuudessa pakanoiden keskuudessa elävistä vanhurskaista eli oikeamielisistä (*'tsaddiq'*).

HUOMIOITA

1. LUKU

• **1.** — 1:1-10. Tyypillinen alkutervehdys kaikissa Šaulin kirjeissä (jakeet 1-5). Šaul kiroaa toisenlaisen ilosanoman julistajat olivatpa ne sitten ihmisiä tai enkeleitä. Monet suuret harhaopit ovatkin syntyneet ihmisten hengellisen ylpeyden vuoksi juuri enkelien välittämän *'uuden tiedon'*

kautta, esimerkiksi islamin uskonto ja mormonikirkko.

• **2.** — 1:11-24. Šaul kertoo lyhyesti vaelluksestaan ennen Ješuan ilmestymistä hänelle. Hän edistyi juutalaisuudessa monia muita pitemmälle ja kiivaili *'isien perinnäissääntöjen'* puolesta. Silti Šaul ei sano perinnäissääntöjä millään tavalla huonoiksi tai ettei enää vaeltaisi niiden mukaan (sitä ei sanota missään Uuden liiton Kirjoituksissa!). Tämä usein ymmärretään väärässä sävyssä kristillisessä maailmassa. Šaul yritti selittää Galatian alueen uskoville olevansa niin ikään juutalainen, joka kaikessa vaeltaa samoin kuin muutkin juutalaiset, vaikka ei enää vainoakaan Ješuan seurakuntaa. Mutta koska Herra oli valinnut hänet julistamaan ilosanomaa pakanoille, sai Šaul armon tulla valituksi pakanoiden apostoliksi (hepreaksi *'lähetetty'*). Tämän viran hän sai todella Herralta itseltään ja hän oli siitä niin varma, ettei hänen tarvinnut kysyä neuvoa ihmisiltä, ei edes muilta apostoleilta. Tässä Šaul mainitsee Arabian matkastaan, josta ei kerrota Apostolien teoissa. Vasta kolmen vuoden kuluttua hän tutustui Kefaan ja Herran veljeen Ja'aqoviin käytyään Jerusalemissa.

2. LUKU

• **3.** — 2:1-3. Vasta 14 vuoden kuluttua Šaul meni uudelleen Jerusalemiin ja esitti ilmestyksessä saamansa ilosanoman alkuseurakunnan johtajille. Tämä oli varmasti tärkeä käynti, koska Šaulista liikkui mitä pöyristyttävämpiä juoruja maanmiestensä keskuudessa, tämän todistaa meille Apostolien tekojen 21. luku. Mielenkiintoinen yksityiskohta, jota olen usein ihmetellyt, on jakeessa 3: ***“Ei edes seuralaistani Titusta, joka on kreikkalainen, pakotettu ympärileikkauttamaan itseään.”*** Miksi Šaul käyttää sanaa *'pakotettu'*? Olen tullut siihen johtopäätökseen, että tähän asti ne pakanat jotka olivat kääntyneet juutalaisuuteen, toisin sanoen tulleet uskoon, oli tietysti ympärileikattu. Muutos tähän tuli vasta Korneliuksen kääntymisen ja apostolien kokouksen johdosta, kun yhdessä päätettiin mitä Noohin liittoon kuuluvien pakanauskovien tulee noudattaa, sitä ennen Šaul oli kuitenkin jo tehnyt ensimmäisen lähetysmatkansa julistaen myös pakanoille (Apt. 10:44-48, 11:15-24, 13:1-14:28, 15:7-12, 1. Moos. 8:15-9:17). Jerusalemin alkuseurakunnassa oli varmasti paljon niin sanottuja käännynnäisiä (Apt. 2:10, 6:5), jotka oli ympärileikattu siihen asti vallitsevan juutalaisen käytännön mukaisesti. Nyt Uudessa liitossa Herra oli kokonaan sulkenut tämän tien pakanoilta. Heidän ei enää tarvinnut kääntyä juutalaisuuteen halutessaan liittyä Israelin kansaan ja palvella Israelin Jumalaa, riitti kun he jättivät epäjumalien palvelemisen ja pysyivät Noohin liitossa uskomalla Ješuaan ja luottamalla Hänen sovintotyöhönsä.

• **4.** — 2:4-5. Tässä on toinen mielenkiintoinen kohta. Šaul mainitsee joukkoomme soluttautuneista valheveljistä, jotka ovat tulleet *'vakoilemaan vapauttamme tarkoituksenaan orjuuttaa meidät'*. Keitä nämä valheveljet saattoivat olla? Jos tuntee ensimmäisen vuosisadan juutalaisuutta, niin väkisinkin tulee mieleen, että valheveljet olivat huonosti ja pintapuolisesti juutalaisuudesta perillä olevia farisealaisia käännynnäisiä. Tämän osoittaa Apostolien tekojen 15. luku, jossa Jerusalemin alkuseurakunnan uskovat fariseuksetkaan eivät vastustaneet apostolien päätöstä pakanoiden osalta, siihenhän ei kuulunut ympärileikkausta. Käännynnäiset olivat kateellisia niille pakanauskoville, jotka eivät olleet käyneet läpi samaa kääntymisprosessia kuin he itse. Nämä eivät tunteneet täysin Jumalan Sanan totuutta, koska Šaul kirjoittaa nimenomaan ilosanoman totuudesta, jota hän puolustaa.

• **5.** — 2:6-10. Tässä Šaul hienosti erottelee taas ympärileikatut juutalaiset ympärileikkaamattomista pakanoista. Muut apostolit eivät millään tavalla vastustaneet tai halunneet lisätä mitään Šaulin julistamaan ilosanomaan. Tämä on todella tärkeä asia, joka osoittaa Šaulin saaneen koko Jerusalemin alkuseurakunnan vanhinten tuen. Seurakunnan johtajat siunasivat Šaulin työtä pakanoiden parissa. Jakeessa 10 tulee esille todella tärkeä toimintaperiaate, joka leimaa koko ensimmäisen vuosisadan uskovien yhteisöä: *'köyhien muistaminen'* eli auttaminen.

• **6.** — 2:11-14. Olen aina ihmetellyt, miksi Šaul sanoo Keefan *'pakkottaneen'* pakanoita

elämään juutalaisten tavoin (jae 14). Tämä on yksi osoitus siitä tosiasiasta, että kaikissa seurakunnissa oli aina juutalaiset opettajat. Eihän pakanoilla ollut mitään tietoa Kirjoituksista, jotka olivat hepreaksi kirjoitettuja. Kirjakääröjä säilytettiin synagogissa, joissa niitä luettiin joka *šabatina* ja tutkittiin yhdessä. Siksi kaikki apostolit ja Šaul menivät aina uudella paikkakunnalla ensin synagogaan ja kun juutalaisia tuli Ješuaan uskoviksi, toimivat nämä sitten opettajina paikallisissa uskovien yhteisöissään. Uskoon tulleet pakanat halusivat varmasti kaikella tavalla luopua aiemmasta vaelluksestaan pakanuudessa ja mielellään omaksuivat *šabat*in ja Herran juhlien vieton sekä varmasti juutalaiset ruokasäädökset, liittyihän lihan syönti sen aikaisessa pakanallisessa kulttuurissa usein epäjumalille uhraamiseen. Tästähän Šaul kirjoittaa paljon mm. korinttilaisille, ja jos luet huolella kertomuksen vedenpaisumuksesta niin huomaat, että jo Nooah tunsu puhtaat karjaeläimet ja linnut. Hänelle Herra antoi ensimmäisen kerran lihan ravinnoksi, enkä usko hänenkään syöneen mitään epäpuhdasta, siis syötäväksi kelpaamatonta!. Šaul ei sinänsä vastustanut pakanoiden elämistä juutalaisten tapojen mukaan, mutta niistä ei saanut tulla ulkonaisia uskonnollisia rituaaleja, joiden noudattamisessa ei tarvittu enää todellista uskoa Ješuaan. Siis Šaul vastusti kaikenlaista ulkokultaisuutta, koska siinä käskyistä ja säädöksistä tulee ikään kuin pääasia, siis epäjumala.

• **7.** — 2:15-21. Tämä on ainoa paikka koko Galatalaiskirjeessä, jossa Šaul opettaa oikeastaan juutalaisia. Hän asettaa Ješuan uskon kautta tulevan vanhurskauden eli oikeamielisyyden ainoaksi ehdoksi pelastumiselle. Juutalainenkaan ei ansaitse vanhurskautta noudattamalla Tooran käskyjä. Siis vanhurskaus tulee uskovan juutalaisenkin osaksi pelkästään uskon kautta Ješuaan (katso myös Room. 3:21-31). Šaul sanoo, että hän on kuollut Tooran kautta Tooralle ja on Ješuan kanssa ristiinnaulittu. Tämä sulkee pois Tooran lihallisen noudattamisen, koska nyt Ješua *‘elää minusssa’*. Näin Tooran käskyjen ja säädösten mukainen vaeltaminen lähtee uskon kautta sydämestä ja ilmenee oikeana uskon tekojen vaelluksena Herran edessä.

3. LUKU

• **8.** — 3:1-14. Tästä eteen päin Šaul opettaa pakanauskovia. Opetuksen pääsisältö on seuraava: ***‘Ympärileikkaus annettiin Avrahamille merkiksi uskon vanhurskaudesta, mutta koska hän uskoi jo ennen ympärileikkauksen liiton tekemistä, tulevat pakanat siunatuiksi Avrahamin siunauksen kautta uskomalla Ješuaan’***. Huomaa kuinka juutalaisia tai ympärileikkattuja ei mainita jatkossa enää lainkaan (paitsi vasta lopussa 6:12-13), vaikka Šaul puhuukin paljon ympärileikkauksesta, tosin Israelin kansana hän mainitsee peitenimillä muutaman kerran luvussa 4. Vanhurskaus tulee todella vain uskosta Israelin Jumalaan, siis Ješuaan (Šaul siteeraa Hab. 2:4).

• **9.** — 3:15-22. Šaul tuo erittäin hienosti esille Israelille annetun Tooran merkityksen koko maailmalle. Se *‘lisättiin ihmisten rikkomusten tähden’*, että Ješua voisi Elävänä Jumalan Sanana lunastaa meidät vapaiksi rikkomuksiamme seuraavasta kirouksesta!

• **10.** — 3:23-29. Ennen uskoon tulemistamme olimme tuomittuja Tooran perusteella ja kuljimme erossa Jumalasta. Uskoon tultuamme Toorasta tuli kasvattajamme Ješuaan. Muista, että Ješua on lihaksi tullut Jumalan Sana (Joh. 1:1). Siksi Šaulin viesti onkin helppo ymmärtää: *‘Oppimalla tuntemaan Tooraa, opimme todella tuntemaan Herraamme Ješuaa!’* Toora, joka on koko Jumalan vanhurskaus, opettaakin meitä uskosta tulevaan vanhurskauteen. Näin myös pakanoille kuuluu ne lupaukset, jotka Avrahamin siemenelle annettiin (3:14). Tässä on kuitenkin yksi ehto, uskovien kaste Ješuan Nimeen (ks. esim. Apt. 8:16, 10:48, 19:5), joka on siitä hetkestä alkavan oikean uskonvaelluksen sinetti. Ensimmäisellä vuosisadalla ei vielä vaikuttanut kirkon *‘lapsikasteen valhe’*. Kun ihminen tuli uskoon, hän luonnollisesti kääntyi pois syntisiltä teiltään, teki parannuksen, kävi kasteella, liittyi uskovien joukkoon, pysyi leivän murtamisessa ja apostolien opetuksessa (Apt. 2:41-47). Seurakuntien opettajat olivat poikkeuksetta juutalaisia, jotka tunsivat Tooran ja muut Raamatun kirjoitukset (katso kohta **6.**). Muista, että Uuden liiton kirjoituksia ei vielä silloin oltu koottu meidän tuntemaksemme Uudeksi testamentiksi.

4. LUKU

- **11.** — 4:1-7. Tässä Šaul kertoo siitä Jumalan periaatteesta, jonka kautta myös pakanauskovat ovat tulleet Jumalan lapsiksi. Pyhä Henki todistaa jokaiselle uskovalle tästä lapseudesta huutamalla: **“Abba! Isä!”** Näin uskova ei enää ole maailman alkeisvoimien alla, siis uskonnollisin rituaalein ansaitsemassa pelastustaan, niin kuin aiemmin pakanuudessa.
- **12.** — 4:8-20. Šaul rinnastaa kaiken rituaalikeskeisen uskonnollisuuden maailman alkeisvoimiin, jotka vain orjuuttavat uskovia, koska niiden noudattajat eivät luota Herramme Ješuan täydelliseen sovintotyöhön. Näin alkeisvoimien alta vapautettu uskova orjuuttaa itsensä uudelleen uskonnollisilla säännöillä ja rituaaleilla. Jakeessa 10 on taas erittäin mielenkintoinen asia: Väärät opettajat olivat opettaneet Galatian alueen uskovia seuraamaan tarkoin kaikkia juhlia ja laskemaan juhla-aikoja. Juutalaisuudesta oli tullut heille ikään kuin pelastuksen ehto. *‘Päivien, kuukausien, juhla-aikojen ja vuosien’* tarkka seuraaminen osoittaakin uskovan kasvamattomuutta uskossaan. Kristillinen maailma tulkitsee tätä väärin niin, että Herran juhlia ei kuulu viettää enää Uudessa liitossa. Tätä Šaul, tai kukaan muukaan kirjoittaja, ei kuitenkaan opeta niin galatalaisille kuin muillekaan uskoville missään Kirjoituksissa.
- **13.** — 4:21-31. Šaul ottaa Tooran kertomuksen Haagarista ja Saarasta hengellistäen sen mielenkiintoisella tavalla. Israel kansana elää orjuudessa, vaikka jäännös Israelistakin uskoo niin nyt kuin aina ennenkin. Kansana Israel pelastuu vasta kun viimeinen pakanauskova on tullut sisälle (Room. 11:25-27). Pakanakansojen pelastumisesta kansoina ei puhuta mitään koko Raamatussa ennen Ješuan tulemusta ja tuhatvuotisen Kuningaskunnan aikaa.

5. LUKU

- **14.** — 5:1-15. Tämä kohta on Galatalaiskirjeen pahimmin väärin ymmärretty paikka. Pakanasuuttyisen ihmisen ympärileikkaus tarkoitti, ja tarkoittaa nykyäänkin, uskonnollista juutalaisuuteen kääntymistä. Siis juuri sitä uskonnollista käskyjen ja säädösten orjuutta, josta Šaul kirjoittaa kohdassa 12. Sen sijaan Avrahamin jälkeläisille ympärileikkaus on ikuinen liiton merkki, siitä Šaul ei puhu mitään tässä yhteydessä, koska hän opettaa pakanauskovia. Jakeessa 3 Šaul kertoo erään tärkeän raamatullisen periaatteen: Ympärileikkaukseen kuuluu Tooran opetuksen mukaisesti vaeltaminen, koska se on merkki lihassa nuhteettomuudesta ja oikeamielisestä vaelluksesta Herran edessä (1. Moos. 17:1-14). Uudessa liitossa tätäkään ei otettu juutalaisilta pois, koska Apostolien tekojen 15. luvussa annetut määräykset koskivat yksinomaan pakanauskovia (Apt. 15:28-29, 21:25). Tätä taustaa vasten apostolien määräykset pakanoille on helppo ymmärtää. Muista Šaulin aiempi opetus vanhurskauttamisesta uskon kautta kohdassa 7. (katso lisäksi Šaulin opetus roomalaisille, Room. 2:1-12:21). Myös jakeessa 4 on tärkeä viesti: **“Sillä koko Toora on täytetty tässä yhdessä käskyssä: ‘Rakasta lähimmäistäsi niin kuin itseäsi.’”** Heprealaisessa Raamatussa ei puhuta Tooran *‘täyttämisestä’* vaan *‘tekemisestä’*, siis uskon kautta sydäimestä lähtevästä vaelluksesta käskyjen ja säädösten mukaan. Myös Ja‘aqov opettaa selvästi kuinka uskon teot ovat osoituksena uskostamme ja vain sen kautta saamme lopulta vanhurskauden eli oikeamielisyyden ja palkkamme (Jaak. 2:14-26).
- **15.** — 5:16-25. Lihamme haluaa erilaisia omaan ansioon perustuvia uskonnollisia rituaaleja, siis orjuutta, mutta henkemme halajaa Ješuan antamaa vapautta vaeltaa uskossa ja Pyhän Hengen johdatuksessa. Silloin kun vaellamme Pyhän Hengen johdatuksessa, niin emme todellakaan ole *‘lain alla’* vaan *‘teemme’* Tooraa, se näkyy vaelluksemme kautta hyvänä hedelmänä, jota Šaul tässä kuvaa. Hän osoittaa myös lihallisen – *‘lain alaisen’* – vaelluksen huonon hedelmän.

6. LUKU

- **16.** — 6:1-10. Šaul kehottaa kantamaan toistemme kuormia, siis osoittamaan todellista rakkautta, niin täytämme *'Ješuan Tooran'*, siis opetuksen. Hän vielä varottaa lihan kylvöstä, josta seuraa turmio. Sen sijaan Hengen kylvöä seuraa iankaikkinen elämä.
- **17.** — 6:11-18. Ympärileikkaus ei ole mitään, ilman sydämen ympärileikkausta. Vain uusi luomus – sydämen ympärileikkaus – ratkaisee Jumalan edessä. Tämä tarkoittaa todellista parannuksen tekemisen mukaista vaellusta Pyhässä Hengessä. Tässä Šaul mainitsee myös *'Jumalan Israelin'*, jolla hän tarkoittaa Israelin uskollista jäännöstä, johon on liitetty myös totuudessa vaeltavat pakanauskovat, siis *'Roomalaiskirjeen öljypuuta'* (Room. 11:7-32).

YHTEENVETO

Raamatun Sanan tunteminen KOKONAISUUTENA avaa usein vaikeaselkoiseltakin tuntuvan Raamatun opetuksen. Uuden liiton kirjoitusten kohdalla on hyödyllistä tuntee se ensimmäisen vuosisadan juutalainen kulttuuri jonka keskellä ne on kirjoitettu. Šaul Pauloksen kirjeet tunnettiin jo omana aikanaan vaikeaselkoisiksi, tästä meille todistaa Keefa omassa kirjeessään (2. Piet. 3:15-16). Usein kristillinen maailma tulkitsee Raamatun opetusta hyvin kapealla sektorilla kuitenkin yleistäen koko viestin koskemaan kaikkia ihmisiä. Juutalaiset ikään kuin unohdetaan tästä tulkinnasta tai heidät todella nähdään korvausteologian valossa Jumalan hylkäämänä joukkiona. Kuitenkaan kukaan ei voi olla näkemättä sitä tosiasiaa, että Herra kokoaa kansaansa Israelia omaan maahansa. Tämä on osoitus siitä, että sekä ympärileikkauksen liitto Avrahamin kanssa ja Siinailla tehty liitto Israelin kansan kanssa ovat voimassa vielä tänäkin päivänä, ovathan ne ikuisia liittoja! Niihin kuuluu keskeisenä asiana maan antaminen Avrahamin jälkeläisille. Tänä päivänä koko kristikunta näkee tämän ihmeen – Israelin kokoamisen omaan maahansa – tapahtuvan, josta jo Moše ennusti Toorassa (5. Moos. 30:1-14). Kuitenkin suurin osa kristikuntaa elää silti korvausteologian valheessa, vaikka tämä kaikki tapahtuu avoimesti heidän silmiensä edessä!

• Mikä on Šaulin viesti galatalaisille lyhyesti kiteytettynä?

1. Jumala vanhurskauttaa, lukee oikeamieliseksi, jokaisen – niin juutalaisen kuin pakanankin – uskon kautta Ješuaan.
  2. Toora on jokaisen uskovan – pakanankin – opettaja oikeamielisyyteen. Ješua on lihaksi tullut Toora, Jumalan Sana, ja vain oppimalla tuntemaan Tooraa opimme tuntemaan Herraamme Ješuaa.
  3. Ješua vapautti meidät Tooran alaisuudesta – siis käskyjen ja säädösten lihallisesta noudattamisesta – todelliseen vapauteen, jossa saamme Jumalan lapsina sydämen ympärileikkauksen kautta *'tehdä'* Tooraa eli vaeltaa rakkauden käskyn mukaisesti.
  4. Sydämen ympärileikkaus on todellinen ympärileikkaus, jossa Pyhä Henki asuu uskovan sydämessä ja saa aikaan hengellistä kasvua ja oikeaa vaellusta Sanan opetuksen kautta.
  5. Kaikki tämä kulminoituu Pyhässä Hengessä vaeltamiseen, joka sulkee pois oman ansion tavoittelun – siis lain alla olemisen – ja kaikki lihan teot.
- Aika vaikea läksy aina kukkoilevalle lihалlemme!

LOPUKSI

- 1. Kysyn: *"Muuttuiko käsityksesi mitenkään Herran viestistä meille uskoville Galatalaiskirjeen kautta luettuasi sen kommenttien kanssa?"*

- 2. Kehotan: *“Tutki kaikki Jumalan Sanan pohjalta, ennen kuin muodostat omaa varmaa käsitystäsi Galatalaiskirjeen viestistä.”*
- 3. Neuvon: *“Jotta voisit arvioida julistusta, sinun pitää tuntea hyvin Jumalan Sana kokonaisuutena.”*
- 4. Kehotan: *“Rukoile viisautta Raamatun tutkimiseesi ja pyydä että pääset Herrasi Ješuan henkilökohtaiseen Pyhän Hengen raamattukouluun.”*
- 5. Varoitan kokemuksestani: *“Joudut mahdollisesti opiskelemaan raamatullista hepreaa tässä Herran raamattukoulussa.”*
- 6. Kehotan: *“Hylkää kaikki aiemmin kuulemasi kristilliset opit ja teologia.”*
- 7. Neuvon: *“Pyri lukemaan säännöllisesti joka päivä Tooraa, profeettoja ja muita ns. Vanhan testamentin Kirjoituksia sekä Uuden liiton Kirjoituksia RUKOUKSESSA! Aina parempi jos pystyt lukemaan niitä alkukielillä.”*
- 8. Varoitan: *“Älä aluksi haukkaa liian suurta palaa kakusta ja näin väsyä itseäsi.”*
- 9. Kehotan: *“Tutustu sitten, kun tunnet paremmin Jumalan Sanaa, myös juutalaiseen kulttuuriin, historiaan ja kirkkohistoriaan, kuitenkin suodattaen, arvioiden ja rukoillen viisautta.”*
- 10. Uskallankin väittää oman kokemukseni pohjalta: *“Raamatustasi tulee näin täysin uusi Kirja. Huomaat varmasti, että monet yleisesti opetetut kristilliset opit eivät perustu Raamatun Sanaan. Tämä johtaa sinua entistä enemmän tutkimaan rukouksessa Jumalan Sanan Totuutta! Saat havaita joutuvasi parjatuksi ja hyljeksityksi kristittyjen keskellä julistaessasi Sanan mukaista Totuutta. Lopulta saatat olla heidän mielestään jopa harhaoppinen.”*
- Lopuksi haluan rohkaista sinua: *“Kun olet astunut uskossa edellä kuvatulle tielle, mitään paluuta entiseen ei enää ole, koska se on Herran tahdon mukainen tie!”*

Siunausta sinulle ystäväni Israelin Pyhän, Herramme Ješuan, Nimessä!

PALAUTE

Luen mielelläni arviosi kirjoituksesta. Palautteen ja Raamatun Sanalla perustellun kritiikin voit lähettää sähköpostin välityksellä. Luen kaiken palautteen ja kritiikin arvioiden ne Sanan pohjalta rukouksessa, mutta vastaan vain rakentavaan palautteeseen. Kiitos.

Johanan Ben-Israel